

EK – 22

TSE

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

TSE yayınından renkli

alıntı

EK - 22

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

Türkiye'nin sanayileşmesine paralel olarak kurulmuştur: 16 Ekim 1954, TSE.

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı'nın (International Organization for Standardization – ISO'nun) kuruluş tarihi 23 Şubat 1947 olup TSE, ISO'ya 26 Mayıs 1955'de tam üye olmuştur. TSE Kuruluş kanununun tarihi: 18 Kasım 1960'dır.

ISO'nun kuruluşunda vurgulanan kavram, “sanayi ürünlerine ilişkin standartlar”dır. (“industrial standards”)

Tarihçe (TSE Tanıtım Dergisi)

Ülkemizde standardizasyon faaliyeti dünyada henüz yeni sayılan metodlu çalışmalar başlamadan yüzyıllarca önce, belirli ölçüler, kurallar konularak, belirli özelliklerde mal imal edilmesi yoluna gidilerek başlamış ve böylece dünya sanayi tarihine değerli belgeler armağan edilmiştir. Bu hususu doğrulayan ve elde bulunan en eski yazılı belge 1502 tarihinde zamanın Padişahı II. Beyazıt Han tarafından yayınlanan ¹ “Kanunname-i İhtisab-ı Bursa ” olup Türkler, daha dünyada standard sözü yokken ve böyle bir konu düşünülmezken, bu ferman ile kalite, ölçüm, ambalaj gibi hususları hem standardize etmiş hem de cezai hükümleri belirlemişlerdir.

Cumhuriyet'in ilanından sonra 1923 yılı Şubat ayında İzmir'de toplanan İktisat Kongresi ekonomik alanda önemli kararlar almıştır. 1928 yılında İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası'nın düzenlediği bir toplantıya sunulan raporlarda ise standartların zorunluluğu üzerinde durulmuştur. Bu raporlardan birinde, malların mutlaka standardlaştırılması ve bunun yararları belirtilmiştir. 1929 Dünya ekonomi buhranının patlak vermesi üzerine, dünya pazarlarına en ucuza en yüksek kaliteli malı sunmak için ülkemizde yapılmakta olan çalışmalara hız verilmiş ve 1930 yılında 1705 sayılı “ Ticarete Tağışın Men'i ve İhracatın Murakabe ve Korunması ” hakkındaki Kanun kabul edilmiştir.

Bu yıllarda patlak veren II. Dünya Savaşı'nın sona ermesi ile birlikte bütün dünyada ekonomik alanda yeni baştan yapılanma çabaları başlamıştır.

Bu arada standard konuları da öncelik kazanmış, yeni bir bakış açısı ile değerlendirilmeye girişilmiştir. Ülkemizde savaşın etkileri ile tarım ürünlerimizde görülen nitelik düşüklüğü ve geliştirilmesine çalışan sanayi mamullerimiz ithal malları ile yarışacak bir nitelikte olmaması, ilgilileri bu önemli sorunun üzerine eğilmeye zorlamıştır.

KURULUŞU

¹ “Yayımlanan” olmalı. Bu sözcük hep yanlış kullanılıyor.

1950 yılında hükümetin talebi üzerine, Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Örgütü'nün ülkemize gönderdiği standardizasyon uzmanı Mr. Olle Sturen'in uzun çalışmaları sonucunda bir Milli Standardizasyon Enstitüsü'nün kurulması konusunda geniş bir tarihi rapor hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan tavsiyeler de dikkate alınarak; Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kuruluş Kanunundaki bir maddeye dayanarak o zamanın İktisat Vekâletince "Norm ve Standardizasyon Enstitüsü" nün kurularak işletilmesi görevi" Birliğe verilmiş ve 16 Ekim 1954'te "Türk Standardları Enstitüsü" kurularak Birlik bünyesinde çalışmalarına başlamıştır.

Hızlı bir tempoyla çalışmalarına başlayan TSE;

- 26 Mayıs 1955 tarihinde, 1947 yılında kurulan Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı'na (ISO),
- 1 Ocak 1956 tarihinde, 1906 yılında kurulan Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu'na (IEC) tam üye olmuştur.
- 7 Kasım 1959 tarihinde yayımlanan "Türk Standardlarının Tatbiki Hakkında Nizamname" ile standardların uygulamaya konulması konularına açıklık getirilmiştir.
- TSE 18 Kasım 1960 tarihinde kabul edilen ve 22 Kasım 1960'da yürürlüğe giren 132 sayılı Kanun ile bugünkü hüviyetini kazanmıştır.

Görevleri

Türk Standardları Enstitüsü'ne Kuruluş Kanunu ve daha sonra bu kanuna değişiklik getiren hükümler ile verilen görevler şunlardır:

- Her türlü standardları hazırlamak ve hazırlatmak,
- Enstitü bünyesinde veya hariçte hazırlanan standardları tetkik etmek ve uygun bulunduğu takdirde Türk Standardları olarak kabul etmek,
- Kabul edilen standardları yayınlamak ve ihtiyari olarak uygulamalarını teşvik etmek,
- Özel ve resmi sektörün talebi üzerine standardları veya projelerini hazırlamak ve mütalaa vermek,
- Standardlar konusunda her türlü ilmi ve teknik incelemelerle araştırmalarda bulunmak, yabancı memleketlerdeki benzer çalışmaları takip etmek, milletlerarası ve yabancı standard kurumları ile münasebetler kurmak ve bunlarla işbirliğinde bulunmak,
- Üniversiteler ve diğer ilmî, teknik kurum ve müesseselerle işbirliği sağlamak, standardizasyon konularında yayın yapmak, millî ve milletlerarası standartlardan arşivler meydana getirmek ve ilgililerin faydalanmaları sunmak,

- Standardlarla ilgili araştırma maksadıyla ve ihtiyari Standardların tatbikatında kontrol için laboratuvarlar kurmak, muayene, analiz ve deneyleri, resmi veya özel sektörün talep edeceği teknik çalışmaları yapmak ve rapor vermek,
- Ülkemizde standard işlerini yerleştirmek ve geliştirmek için elemanlar yetiştirmek ve bu maksatla kurslar açmak ve seminerler tertiplemek,
- Standardlara uygun kaliteli üretimi teşvik edecek her türlü çalışmaları yapmak ve bunlarla ilgili belgeleri tanzim etmek,
- Metroloji ve kalibrasyon ile ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak ve gerekli laboratuvarları kurmak.

Türk Standardları Enstitüsü'nün bu görevlerinin öncelik esasına göre tanzimi TSE Genel Kurulu'nca kararlaştırılır ve ilgililere duyurulur.

Belgelendirme Faaliyetleri

Türk Standardları Enstitüsü 1964 yılında uygulamaya koyduğu "TSE Markası Sistemi" ile standarda uygunluk belgelendirmesini başlatmış ve bu sistem ile üreticilerin standardlara uygun ve kalite seviyesi yüksek mal üretme şuurunun yaygınlaştırılmasının yanı sıra tüketicilerin can ve mal güvenliğini korumayı, karşılaştırma ve seçim kolaylığını sağlayarak, kalite yönünden aldanmalarını önlemeyi hedef almıştır.

TSE'den, ürettiği ürün için belge almak isteyen üretici, üretim yerinde ve üretmiş olduğu madde, mamul ve mahsul üzerinde yapılan incelemeler sonucu belge almaya hak kazandığında, bu hakkını TSE ile sözleşme imzalayarak elde etmektedir.

Bunlar;

• Ürün Belgelendirmesi

1. Üretim yerlerinin,
2. Ürünlerin (madde, mamul, mahsul)
3. Parti mallarının,
4. İthal malların
5. Hizmet yerlerinin ve tekerlekli araçlar ile bu araçlara takılan aksam ve parçalara "Tip Onay Belgesi Teknik Servis Hizmeti" vermektedir.

•• Yönetim Sistemlerinin Belgelendirilmesi

1. Kalite sistemlerinin,
2. Çevre yönetim sistemlerinin,
3. Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları Yönetim Sistemi,
4. İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi

••• Personel belgelendirilmesi

Deney Laboratuvarları

Türk Standardları Enstitüsü kurulduğu günden itibaren laboratuvar hizmeti vermektedir. Başlangıçta Ankara Merkez'den verilen hizmet, bugün itibariyle Ankara Merkez, Gebze

Kalite kampusü, İzmir ve Kayseri Laboratuvar Kompleksleri ve İhtisas Laboratuvarları niteliğindeki 10 il laboratuvarları ile verilmektedir. Bu laboratuvarlar, genel hizmet konularına göre aşağıda belirtilmiştir.

- Ankara Merkez Laboratuvarları: Elektrik, Elektronik, Gıda ve Mikrobiyoloji, İnşaat, Kimya, Makina ve Isı,
- Gebze Kalite Kampusü Laboratuvarları: Elektrik, Elektronik, İnşaat, Kimya, Makine, Isı ve Tahratsız Muayene,
- İzmir Bölge Laboratuvarları: Ambalaj, Elektrik ve Elektronik, Ex, Gıda, İnşaat, Kimya ve Makine,
- Denizli Bölge Laboratuvarları: Gıda, Kimya ve Tekstil,
- Çorum Bölge Laboratuvarları: Gıda ve İnşaat,
- Kayseri Bölge Laboratuvarları: Elektrik, Gıda, Kimya ve Makina.
- Afyon Laboratuvarı İnşaat,
- Balıkesir Laboratuvarı: Gıda,
- Burdur Laboratuvarı : İnşaat,
- Manisa Laboratuvarı: Kimya (Kömür)
- Turgutlu Laboratuvarı: İnşaat,
- Van Laboratuvarı: Kimya (Petrol),
- Kırşehir Laboratuvarı: İnşaat
- Gaziantep Bölge Laboratuvarları: Tekstil ve Makina.

Deney Laboratuvarlarımızda Türk Standardlarının hazırlanmasında uygulamalı araştırma çalışmaları ile destek verilmektedir. Ürün uygunluk belgelendirilmesi ile ilgili olarak belgelendirilme birimlerimizce talep edilen muayene ve deneyler yapılmaktadır. Kamu ve özel kuruluşların özel deney talepleri karşılanmakta ve sanayicimize test desteği verilmektedir.

Laboratuvarımızda uluslararası kurallara uygun olarak hizmet verilmektedir. Çalışmalarda TS EN ISO / IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının yeterliliği için Genel Şartlar" standardı esas alınmaktadır. Ankara Merkez ve Gebze Kalitesi Kampusü Laboratuvarlarımız TÜRKAK tarafından akredite edilmiştir.

İkili ve çok taraflı anlaşmalara üyeliklerimiz çerçevesinde; Enstitümüz, elektronik sektöründe uygunluk belge ve raporlarını uluslararası alanda karşılıklı tanınması sistemi olan IEC – EE – CB Sistemi'ne ve Avrupa Birliği ülkeleri bünyesinde belgelerin karşılıklı tanınması anlaşması olan CCA'ya (CENELEC Belgelendirme Anlaşması), kablo ve kordonların belgelendirme anlaşması HAR'a ve Avrupa Anahtar Marka Anlaşması KEYMARK'a üye olup; bu organizasyonlarca akredite olan Merkez Elektrik Laboratuvarımız tarafından anlaşmalar

kapsamındaki konularda verilen raporlar bu anlaşmalara üye ülkelerde otomatik olarak tanınmaktadır.

Yurtdışı Temsilcilikleri ve Ortaklıkları

Başta Avrupa Birliği olmak üzere milletlerarası ve bölgesel kuruluşlar nezdinde ve bunların yanı sıra ticaretimizin yoğun olduğu ülkelerde ticaretin geliştirilmesi, Enstitümüzün tanıtılması, görevlerimizle ilgili konularda eğitim verilmesi, metroloji ve kalibrasyon, belgelendirme, danışmanlık ve ekspertiz hizmetleri vermek amacıyla yurt dışı temsilcilikler açmıştır.

TSE ÖZBEKİSTAN TEMSİLCİLİĞİ

TSE ile ÖZSTANDART arasında yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde, Özbekistan temsilciliğimiz 1994 yılında faaliyetlerine başlamıştır.

TSE, 1997'de ÖZSTANDART ile birlikte ortak bir test ve belgelendirme şirketi kurmuştur. Şirketin adı, Mayıs 2003'te Özbek – Türk Test Merkezi olarak değiştirilmiştir.

TSE AZERBEYCAN TEMSİLCİLİĞİ

TSE'nin Azerbaycan Temsilciliği de Azerbaycan Standardlar Teşkilatı ile yapılan işbirliği protokolleri çerçevesinde Mart 1997'de kurulmuştur. Bu tarihten itibaren aktif çalışmaktadır.

AZS –TSE Limited Şirketi, 1997 yılında TSE ve Azerbaycan Devlet Standardlaştırma ve Metroloji Merkezi (Azstandard) ortaklığı ile kurulmuştur.

TSE KAZAKİSTAN TEMSİLCİLİĞİ

TSE'nin Kazakistan Temsilciliği de Kazakistan Standardlar Teşkilatı ile yapılan işbirliği protokolleri çerçevesinde Mart 1997'de kurulmuştur.

TSE – TEST LTD. Şirketi ise Kazakistan'da Nisan 1997 tarihinde kurulmuş olup, çalışmalarına halihazırda devam etmektedir.

TSE KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ TEMSİLCİLİĞİ

Türk Standardları Enstitüsü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti temsilciliğimiz 2000 yılından itibaren Lefkoşa'da hizmet vermektedir.

Taşra Teşkilatı (arka iç kapak)

11	Bölge Müdürlüğü
1	Kalite Kampusu Bölge Müdürlüğü
1	Isı Laboratuvarı Müdürlüğü
1	İrtibat Büro Müdürlüğü
69	Mahalli Temsilciliği

İTHALAT TEMSİLCİLİKLERİ

5	İthalat Temsilciliği
---	----------------------

1502 TARİHLİ BURSA BELEDİYESİ KANUNU'NDAN NARH² ÖRNEKLERİ

1502 tarihli kanun metninde “kalite, boyut, ambalaj gibi konularda standartlar tespit edilmiş, narh ve ceza hükümlerine de yer verilmiştir. Bugünkü standardizasyon sistemine benzeyen bir sistem tesis edilmiş, tuz, ekmek, sebzeler, et, yumurta, süt, yoğurt, peynir, tekstil ürünleri, mücevherat, mutfak eşyaları, deri ve deri mamulleri, kürkler ve ayakkabılar gibi çeşitli maddelerin özellikleri ayrı ayrı belirtilerek standardize edilmiştir.”

Ekmek – 2 .1 kg = 1 akçe (Buğdayın 5 kilesi 100 akçe iken) 1 Kile = 30 kg

Soğan – 5.8 kg = 1 akçe

Sebze ve meyvelerde tazelik önemli idi:

Patlıcan - 3 güne kadar 10 tanesi 1 akçe, haftasında 24, ikinci haftada 40, üçüncü haftada 60, dördüncü haftada 80 tanesi 1 akçe

Kabak – 3. günden sonra 3.8 kg 1 akçe, dördüncü hafta 10.3 kg 1 akçe

Kiraz – “İlkin” 0.45 kg = 1 akçe, en bayat olanı 1.2 kg = 1 akçe

Misk Elması - 0.45 kg = 1 akçe

Bozdoğan Armudu – “İlkin” 1.3 kg = 1 akçe, bayatlayınca 5.1 kg = 1 akçe

Süt – günlük süt 1.8 kg = 1 akçe Yoğurt – Taze 1.3 kg = 1 akçe

Afyon Yağı – 1.3 kg = 4 akçe Sade Yağ – 1.3 kg = 7 akçe

YORUM: Yağ çok pahalı!

Yumurta – Kışın 10 tanesi 1 akçe, ağustos ayında 16 tanesi 1 akçe

Koyun eti - 900 gram = 1 akçe (ortalama)

Tavuk eti - 270 gram = 1 akçe (koyun etinin 900 gramı 1 akçe iken; koyun etine indeksli?)

YORUM: Yumurta ve tavuk eti çok pahalı

Sazan Balığı – 1.3 kg = 1 akçe

Yayın Balığı – 1.5 kg = 1 akçe

Tuz – Ortalama 3.9 kg = 1 akçe

Lokantada yemek:

Tandır kebabı – 375 gr = 1 akçe

Şiş kebab – 338 gr = 1 akçe

Liste çok ayrıntılı ve uzundur. Her ürün ve hizmetin standardı kesin bir şekilde tespit edilmiştir.

² Resmi Fiyat

